

Beszélgetés a farmernadrágról és az életformáról

Farmernadrágban jár manapság elég sok fiú az iskolába, a munkahelyre, még az esti randevúra is. Nem csinos, nem elegáns ez a daróc, csak lötyögni lehet benne. De hiába, az a sikk, ami „lezzér”. Eleven farmeri viszont aligha látott az a fiatal, aki a farmerek munkaruháját még táncstére is felveszi. Úgy örökölték a farmerektől, hogy sem az életüket, sem a munkájukat nem ismerik közelebről. A felszínes utánzás, a szokatlan, az újinak képzelte dolgok szeretete, gondolom, minden időben hozzátartozott a fiatalsághoz, s a „nyugati hatásokkal” sem vagyunk másképpen egy bizonyos határig. Az újságíróklub most azért adott otthont néhány szegedi fiatal beszélgetésének, hogy részben megismerjék, tetten érni a hatásokat, másrészt, hogy az ellenük folytatott küzdelemről váltsunk szót.

Ki ismeri jobban?

Bevezetőül egy kis statisztika, annak kimutatására, hogy azok, akik a beszélgetésben részt vesznek, milyen „személyes kapcsolatban” állnak Nyugattal. Hármuknak Angliában él rokona: testvére, nagynénje, egyiküknek az USA-ban lakik az unokabátyja, másikuknak nagybátyja járt Angliában. Többüknek van ismerőse Svájcban, Ausztriában, de csupán egyetlen kislány járt tőkeországon. A levelezés nyilván nem pótolja a személyes élményeket, a családi kapcsolatokat nem nyúlnak le szükségszerűen társadalmi mélységekre. Ismeretük, bátran mondhatjuk, nem nagyobbak és nem is kisebbek a szokásosnál.

— Nekem meggyőződéseim — mondja mégis Tanczos Etelka, a cipész ktsz. ipari tanulója, — hogy mi jobban ismerjük a fejlettebb tőkeországot lakóinak életét, mint ők a miénket. A nyáron járt itt nálunk, Szegeden egy angol nő. Tanár lesz, most végez majd. Mint ahogy gyakran olvashatunk is ilyesmit, odakint „felkészítették” erre az utazásra, mindent mondtak neki, csak azt nem, hogy itt kulturált, szorgalmasan dolgozó nép él. Tapasztalatai azután elragadtatásra késztették. Nem az én véleményem az övé, hogy Magyarország néhány éven belül minden szempontból többet tud felmutatni, mint a nyugati „jóléti” államok.

— Az előbb azt állítottad, hogy mi jobban ismerjük a vezető kapitalista országok életét, mint ők a miénket — szól közbe másik ipari tanuló barátunk, Rónyai Balázs. — Miből gondolod ezt? — Azt hiszem, hosszú történelmi előzményei vannak. — Úgy van — helyeselt Molnár Zsuzsa, a Tisza-parti gimnázium diákja, — Nyugat-Európa gazdasági-társadalmi fejlődése sokáig megelőzte a miénket. A századforduló táján Amerika az ígéret földje volt a félgymati Magyarországnak szemben. Szerintem a mai fiatalok érdeklődése jórészt a felszabadulás előtti idők öröksége: kapitalista örökség. S ha elfelejtjük számbatárgyalni azt az óriási társadalmi változást, ami közben történt, bizony vakvágányra futhatunk.

— Ismeretünknek van még egy igen egyszerű forrása, az hogy mi sokkal többet tanulunk az iskolában, tesszem azt Angliáról, mint egy angol diák tanul Magyarországról — teszi hozzá Rózsa Zsuzsa, aki szintén a Tisza-parti gimnázium tanulója. — De éppen azért, mert mi többet tanulunk, tudni is többet illik róluk. Altalában és többségben nincs is baj ezzel. Iskolátsáim között, környezetemben nemigen akad „Nyugat-imádó”, ezt állíthatom.

— Vegyük azonban a másik oldalt — törí meg saját gondolatmenetét —, a kapitalista országokban nemcsak azért nem beszélnek, írnak rólunk sokat, mert mi nem vagyunk nagyhatalom: nem akarják, hogy az emberek igazán megismerjenek bennünket.

— Valóban így van, de érdemes azt is megnézni, hogy itt kik vannak annyira odáig értők? Most nem azokra gondolok, akik a rendszer nyílt vagy titkolt ellenségei. Kevesen vannak, s most nem is róluk akarunk beszélni.

En azokra gondolok, akik alapjában véve nem rosszindulatú emberek. A KISZ meg sokat tehetne azért, hogy kifogja a szelet az ő vitorájukból — mondja Molnár Zsuzsa.

— Nálunk az osztályban is vannak rajongói a vad dzsessznek, olykor elég szélsőséges nézetek is elhangzanak — veti közbe Tanczos Etelka.

— Hát ami azt illeti, a jó zenét a mi társaink is szívesen hallgatják — csatlakozik Rózsa Zsuzsa.

Rónyai Balázs belevág:

— Az előbb elhangzott az a kérdés, hogy kik azok a Nyugat-rajongók. Majd én megmondom! Azok, akiknek megmúveltség, intelligenciája nem éri meg el azt a szintet, hogy el tudjanak igazolni a világ dolgaiban. Akiknek nincs semmiféle nyelvismeretük, akik minden elvi megfontolás nélkül bevesznek mindent, ami Nyugatról jön. Azok!

— Már megbocsás — méltatlankodik Molnár Zsuzsa —, nálunk a IV/A-ban nincs ilyen fiatal.

— Nem mondom — toldja meg társa, Rózsa Zsuzsa —, szeretik a gyerekek a jó „cuccokat”, hogy a most felkapott szóval éljek. Van köztünk, akinek imponál a lezseresség, rajong a divatért s a tanulásnál is el tud képzelni jobb elfoglaltságot, de ez minden. Egyiknek sem jut eszébe, hogy inkább Washingtonban élne, vagy efféle számárással. Azzal együtt, hogy hallgatják a dzesszt, végeredményben rendesek.

— Azt hiszem, mégis helyben vagyunk — csap le Rónyai Balázs. — Eredendően a hatásokról volt szó, s amit elmondtál, nem más, mint részben ilyen Nyugatról jött hatás.

— Nézzük csak meg, milyen környezetben élő gyerekeknek tetszik, s miért tetszik olyasmí, ami a mi társadalmunkból kivenni való. En nem akarom a felnőtteket bántani, de olykor a szülők ludasak benne, mert túlságosan szabadjára engedik gyerekeiket — mondja Király Piroška, a harmadik gimnazista lány a Tisza-parti-ból.

— Nem érnek rá foglalkozni velük, vagy ha ráérnek, nincs türelmük hozzá. Gyakran egész egyszerűen nem érdekli őket, mit csinálnak, merre járnak — helyeselt Tanczos Etelka.

— A rossz családi viszonyok sok fiatal életét rontották már el. Higgyék el, nem is olyan kis probléma ez. Osztálytársaim több mint kétharmadának nincs meg mind a két szülője. De nálunk szerencsére nem származott még ebből különösebb baj. Az iskola is sokat segít. Másutt azonban a rossz körülmények eltasztják a gyerekeket, nem tanulnak, nem fejlődnek, világnézetük kialakulatlanság marad, legjobban esetben közszerű emberek válnak belőlük — fűzi tovább a gondolatot Molnár Zsuzsa.

— A kettős nevelés is sokat ronthat — mondja Rónyai Balázs. — Nagyon rossz, ha a fiatal mást hall otthon, s mást az iskolában, a KISZ-ben. Elbizonytalanodik.

— Az ilyenek fogékonyak

azután a legprimitívebb hatásokra is.

— Persze, azért mert valaki nem tudja szabatosan kifejezni világnézetét, azért még lehet világnézet. En az újszegedi szöveggyárban dolgozom — meséli Piroška Mária —, s jól ismerem az ifjúságok életét, gondolkodását. A lányok számára legfeljebb az öltözködés az, ami vonzó.

— Az öltözködés nemigen tartozik ide. Hogy valaki csinos, elegáns akar lenni, nem égtáj, nem társadalmi rendszer kérdése — vélekedik Király Piroška. — Csak az a baj, hogy aki koszos farmernadrágban jár, s ki-tört szélű műbőrdszekiben, az minden, csak nem csinos meg elegáns.

— Az a baj, hogy a tévé meg az újságok többször adnak hírt az ilyen ruhában járó nyugati fiatalok „hőstetteiről”, mint azokérol, akik rendszeren öltözködnek és élnek — jegyzi meg Rónyai Balázs.

— En is csak úgy, véletlenül bukkantam rá a KISZ egyik kiadványában arra, hogy Berkeleyben milyen nagy diáktüntetést volt — említi fel Molnár Zsuzsa. — Pedig az ilyesmivel nekünk agítani kellene.

— S hogy megtudad, elmondád valakinek?

— El. Sándorfalván a köz-ségi KISZ-szervezetben politikai kört vezetek. Nyilván nem hagytam ki ezt a jó ziccert.

— Nem is szólva arról, hogy azok a motoros, vagy motor nélküli huligánok, akik Londonban és az amerikai nagyvárosokban csordába verődve pusztítanak mindent, ami eléjük kerül, nem valami túlságosan boldogok a tőkés, kizsákmányoló társadalmi rendben — kanyarodik kissé vissza Rózsa Zsuzsa. — Rombolási örömlük tulajdonképpen lázadás. Persze nem tudatos, nem haladó irányú, de mégis az. S nem gondolnám, hogy koszos-rongyos ruhájuk, csapzott frizurájuk valami nagy jótétet jelezzen. Hazai utánzóik bizonyára sürgősen elrohannának a borbélyhoz, ha közelebről megismernék őket.

— Nincs, ami lekösse, foglalkoztassa őket — jegyzi meg Rónyai Balázs. — Már-mint az utánzóikat.

— Az áml! Elkezd zibbadni a kis agyuk, s azt hiszik magukról, hogy zenik — jellemez Rózsa Zsuzsa.

— No de miért lehetséges ez? — háborgoz Király Piroška. — Azért, mert gyakran jobban „feldobja” a saját a beatlesekről szóló híreket, mint azokat, melyek olyan amerikai fiatalokról szólnak, akik a vietnami agresszió ellen tiltakozva elégetik behívójukat. Pedig ezek is, azok is nyugati fiatalok. Nem igaz?

— Valjuki be őszintén, hogy tulajdonképpen nagyon keveset tudunk mi a tőkés-országok fiataljainak hétköznapi életéről. Nem kell nagy fantázia annak elképzeléséhez, hogy a többség ott is korán kel, indul a munkára.

A ki farmernadrágban szeret járni, s táskarádiót sé-táltatni, tegye csak nyugodtan. A KISZ sem, beszélgetés résztvevői sem ellenük vannak, tulajdonképpen senki ellen sincsenek személy szerint. Arról van szó, hogy mint eddig sem néztük tétlenül, ezután sem fogjuk hagyni, hogy az a néhány fiatal, akit felfogása, életkörülménye esetleg befolyásolhatóvá tett a kapitalista társadalmi életformák, ideológiák iránt, a celtalanság kátyujába kerüljön, olvasszen számunkra. A Kommunista Ifjúsági Szövetség tagjai öntudatos, becsületes fiatalok, társaik nevelését lelkiismereti, politikai kérdésnek tartják. Ehhez keresik a módszereket, formákat, s nem is sikertelenül. A magyar fiatalokra elsősorban a szocializmus építése van hatással, ennek az építésnek aktív részesei. Érzelmek, világnézetük talaján bátran állják a harcot.

FIATALOK FORUMA

kába, keményen végigdolgozza a munkaidőt satöbbi... Az a baj, hogy csak a rend-hagyó esetek híre jut el hozzánk.

— Ezek aztán megkavarnak néhány ifjú titánt. Em-lékszetek, hogy az előbb már szóba került a KISZ. Kár, hogy elkanyarodtunk tőle, mivel elsősorban mégiscsak az ifjúsági szövetség dolga, hogy nevelje azokat a fiatalokat, akik arra rászorulnak. Tudom tapasztalatból, hogy ahol a KISZ-szervezet jól dolgozik — fejtí ki véleményét Molnár Zsuzsa —, ott kevesebb baj van a huligánkodókkal.

— Igen, sokszor gyenge a KISZ, s még gyengébb a meggyőzés — teszi hozzá Király Piroška.

— Meg kell találni azokat a módszereket, melyek hatni képesek — mondja Piroška Mária, aki üzembelen alapszervezeti agit-prop. felelős. — Őszintén szólva, az előadások csak ritkán érnek célra. Allig várjuk már, hogy legyen ismét klubunk, mert a klubéletnél jobbat el sem lehet képzelni a fiatalok szabadidejének hasznos eltöltésére, a szórakoztatva nevelésre.

— Ez szószere-rint így van. Régebben nálunk se ment a politikai oktatás. De mi-óta kéthetenként klubest rendezünk, s az alapszervezet tagjai jól megismerhet-tek egymást, összeleled-tek, azóta szívesen vesz-nek részt a kör foglalkozá-sain — érvel Molnár Zsuzsa is. — Azóta ismertem meg az ilyen véleményeket is, hogy „érdemes elmenni”, „hiteles”, „hasznát látni”.

— Baráti körben minden-ről könnyebb beszélni — helyeselt Rózsa Zsuzsa.

— Mi is olyan módszerek kialakítására törekszünk, melyek közel hozzák egy-máshoz a fiatalokat. Persze nem könnyű ez a feladat — vélekedik Piroška Mária.

— Pedig a KISZ-nek kell segítségére sietni a fiatalok-nak, erről nem mondhatunk le semmi szín alatt — szól Tanczos Etelka.

— Nem is olyan rossz módszer a „munkaterápia”. A mi KISZ-szervezetünk el-ismerten akkor forrt össze, amikor négy hold kúrkori-cás közös művelésére vállalkoztunk — meséli Rónyai Balázs. — Az energiákat le kell kötni, ez is hozzátartozik a küzdelemhez. Nem véletlenül adta ki a KISZ Köz-ponti Bizottsága az „500 if-júsági klubot!” jelszót, az a fiatal, aki jól érzi magát a KISZ-ben, akinek az ifjúsági szövetség biztosítja szórakozását, művelődését, annak eszébe sem jut a teena-ger-parttyt hallgatni, mert egész egyszerűen nem ér-deklí.

— De ehhez több segítsé- get is kellene kapnunk — mondja Molnár Zsuzsa. — Több lehetőséget ahhoz, hogy mi, akik már nem va-gyunk teenagerek, megtalál-juk a nekünk való szórako-zást, tanulást, elfoglaltságot. Fogalmazásán jól derül-nek a beszélgetés résztvevői, s egyúttal helyeselnék is.

Fehér Kálmán

Hétköznapi esetek

Patikusnő falun

— Géza hazakísért a természetbe. Az apja, az én tárgyalásról. Mit mondtak? Péterem hamisíthatatlan mása volt.

Akkor már csak a gyere- krek juttatta eszembe az emlékeket. Mert a versek mestere, a Julisok, Margi- tok, Andrisok, a kisiskolá- sok lelkes tanítója egy- szercsak arra ébredt, hogy fiatalok megmondatlan- ság volt a mi szerelmünk. „A világ tágabb a mi fa- lunknál, az élet itt csak vergődés”. A központ szó- ke asszonya mondta neki: „Maga itt csak elszűrkül, jobb helyre vinnék”. Járt, járt jobbra-balra, s a sok út aztán elvitte tőlem. A fiától is.

...Kint azon a télen minden estén csikorgott a hó a Péter léptei alatt. Jött sietősen, hóna alatt az irkacsomaggal. Aztán szét- szórta az asztalomon, „na patikus, segíts, ha gyorsan kijavítjuk a dolgozatokat, Eminescut olvasok neked.” Mikor virágba borultak a fák és mi naponta válto- gattuk hol csókolózunk a barack, a mandula vagy a cseresznye alatt — már csak a vizsgákat kellett megvárni az esküvőig. Aztán a boldog-boldog nyár. Bükkalján a fele, majd utána a Tisza-parton.

„Te méregkeverő!” — így köszönt rám tréfásan esténként, aztán arról me- sélt, milyen értelmesek a nebulói az iskolában. „A tanítóbácsi felesége olyan orvosságot adott nekem...” — rajongva áradozott, mennyire szeretnek a bete- gek. „Te, ha a miénk meg- születik!”.

Miskánk született. Fekete purdél. „Cigány az apád” — mondtam nevetve még öt éves korában is. Hízel- gett és szilajkodott egy- szerre. Tetszett viharzó

Kondorosi János

Cikkeink visszhangja

A vásárlók érdekében

A Dél-Magyarország febr- ruár 10-i számában „Cipő- fűző, mint hiánycikkek”, majd február 16-i számában „A vásárlók érdekében” cím- mel cikkeket közölt. Ezek- ben a Szegedi Élelmiszer- kiskereskedelmi Vállalat több boltjában tapasztalt hiánypótlásokkal és rend- ellenességekkel foglalkoz- tunk. A felvetett problé- mákkal a Csongrád megyei tanács kereskedelmi osztá- lyra — mint az élelmiszer- kiskereskedelmi vállalatir- nyító szerve — foglalkoztunk. A vizsgálatról Drák Ferenc, a Csongrád megyei tanács kereskedelmi osztályának vezetője egybeként közölte a következőket: „A cipőfűzőárusítás való- ban nem lehet probléma, mivel e cikk nem tartozik az úgynevezett hiánycikkek közé, s emellett az élelmi- szer-kiskereskedelmi vállá- lat központja a belvárosi csomópontjához szorosan kapcsolódik. Ennek téves ér- telmezése miatt az élelmi- szer-kiskereskedelmi vállá- lat több olyan üzletében bevezették e cikkek árusítá- sát, amelyeknek erre sem helyük, sem adottságuk nem volt, s amelyekre a miniszteri utasítás nem is terjed ki. A megyei tanács kereskedelmi osztálya foglalkozott e témával. Inté- kedett a vállalatnál, hogy ne árusítsanak játékokat azokban az üzletekben, ahol ez nem indokolt.”

Egy fuvar fűrészpör

(mennyiségtől függetlenül)

20,- Ft-ért

kapható az Újszegedi Ládagyárban, 1966. március 31-ig.

x. K. 104

Vadalyánon 1 óra őszibarackolmány

Cegléd szépe. Árp. Miksa Virginis korai kapható 4 forintot áron darabonként DEL-ALFOLDI MEZŐGAZDASÁGI KISERLETI INTÉZET Újszegedi. Alsókló- sor 7.

S. 99 12